Змест

Першы раздзел.
Белы лабрадор 9

Другі раздзел.
Скарбонкі мары і альбомы мары 25

Трэці раздзел.
Дэрыл — хлопчык, які шмат зарабляў 41

Чацвёрты раздзел.
Чым зарабляе мой стрыечны брат 57

Пяты раздзел.
Былы гаспадар Мані 71

Шосты раздзел.
Даўгі: што мае бацькі рабілі не так 83

Сёмы раздзел.
У спадара Гольдштэрна 95

Восьмы раздзел.
Спадарыня Трумпф 109

Дзявяты раздзел.
Прыгода 119

Дзясяты раздзел.
У старым сутарэнні 131

Адзінаццаты раздзел.
Бацькі не разумеюць... 141

Дванаццаты раздзел.
Вяртанне спадарыні Трумпф 153

Трынаццаты раздзел.
Вялікі крызіс 167

Чатырнаццаты раздзел.
Інвестыцыйны клуб 177

Пятнаццаты раздзел.
Выступленне 193

Шаснаццаты раздзел.
Клуб пачынае інвеставаць 201

Сямнаццаты раздзел.
Бабуля з дзядулем пазбягаюць рызыкі 215

Васямнаццаты раздзел.
Канец вялікай прыгоды 229

Пасляслоўе.
Стаяць на сваіх нагах 237

«Прадмова» для дарослых 245

Дадатак 261

Першы раздзел

Белы лабрадор

Я вельмі даўно марыла пра сабаку. Аднак мы здымалі кватэру ў вялікім доме, дзе гаспадар забараняў заводзіць жывёл. Мой тата спрабаваў з ім дамовіцца, але марна! Ёсць людзі, з якімі гэта немагчыма. Гаспадар сцвярджаў, нібыта сабака будзе нейкім чынам перашкаджаць іншым жыхарам дома. Поўная лухта! Я дакладна ведала: сем'і на трэцім і чацвёртым паверхах марылі пра сабак, як і я. Ясна, што гаспадар проста не любіў жывёл.

Аднойчы тата сказаў:

— Праблема зусім не ў сабаку. Ён сам сябе не любіць і не хоча, каб іншым было добра.

Пасля гэтага я пачала ўважліва назіраць за гаспадаром. Ён сапраўды выглядаў злосным і незадаволеным. Калі мама таксама паспрабавала паразмаўляць з ім, ён нават даслаў заказным лістом папярэджанне, што можа выселіць нас.

Я да сённяшняга дня ўпэўненая: ніхто не мае права забараняць іншым заводзіць сабак. І ёсць сэнс купіць дом толькі дзеля таго, каб трымаць у ім жывёл.

Неўзабаве мае бацькі сапраўды набылі дом з садам. У мяне з'явіўся свой пакой, і я адчувала сябе нібы на сёмым небе. Але бацькі не выглядалі такімі ўжо шчаслівымі, бо дом, відаць, аказаўся даражэйшым, чым яны разлічвалі. Я, безумоўна, заўважыла, што з грашыма ў нас цяжка, і вырашыла некалькі тыдняў пачакаць са сваёй марай. А мне так хацелася займець сабаку!

Адным ранкам мама пабудзіла мяне і ўсхвалявана сказала:

— Кіра, хуценька ўставай. На двары перад домам ляжыць паранены белы сабака.

Я ўскочыла з ложка, пабегла ўніз і сапраўды пабачыла сабаку ў куце паміж домам і гаражом. Ён глыбока і неспакойна спаў.

На ягонай спіне, бліжэй да задніх лап, даволі моцна крываточыла рана даўжынёю з палец. Верагодна, яго пакусалі іншыя сабакі, пасля чаго ён дапоўз сюды і, знясілены, заснуў. «Як можна было напасці на такую прыгожую жывёліну?» — падумала я. Раптам сабака прачнуўся і паглядзеў на мяне сваімі вялікімі вачыма. Ён з цяжкасцю ўстаў, паспрабаваў падысці да мяне, але ягоныя лапы задрыжалі

ад слабасці і раз’ехаліся на гладкім камені. Сабака плюхнуўся на пуза. Мне стала так шкада яго.

Мы асцярожна перанеслі аслабелую жывёліну ў машыну і адвезлі да ветэрынара. Той зашыў вялікую рану на спіне і зрабіў некалькі ўколаў. Сабака адразу супакоіўся ды заснуў. Доктар пацвердзіў: небараку сапраўды пакусалі іншыя сабакі, але рана хутка загоіцца. Яшчэ ветэрынар вызначыў ягоную пароду. Аказалася, гэта лабрадор — вельмі разумная і ласкавая жывёліна, якая добра ладзіць з дзецьмі. Дзякуючы свайму рахманаму характару лабрадоры — найлепшыя сабакі-павадыры. Пакуль ветэрынар усё гэта расказваў, я гладзіла вялікага белага звера. Якая ў яго мяккая поўсць! Які ён мілы!

Сабака нават не заўважыў, як мы прывезлі яго дадому і паклалі ў кухні на посцілку. Я не спускала з яго вачэй і марыла, каб ён хутчэй паправіўся.

Я дарма хвалявалася. Лабрадор вельмі хутка ачуняў. Аднак тут з’явілася сур’ёзная праблема: мы не ведалі, адкуль ён узяўся і каму належаў. Ці мог ён проста застацца ў нас? А што, калі бацькі не захочуць яго пакінуць? У нас жа мала грошай. Ад такіх думак мне стала не па сабе.

Канешне, мы мусілі пашукаць гаспадара сабакі. Прызнаюся, у глыбіні душы я спадзявалася, што ён

не знойдзецца. Спачатку тата даў абвестку ў газету і абзваніў усе суседнія прытулкі для жывёл. Пра белага лабрадора ніхто не чуў. Ішоў час, да нас ніхто не звяртаўся, мае бацькі з кожным днём усё больш прывязваліся да сабакі, і ў нейкі момант ён стаў часткай нашай сям'і.

Неўзабаве сабака цалкам акрыяў. Адным ранкам я да знямогі насілася з ім па двары, а потым пайшла снедаць. Як заўсёды, за сталом вяліся размовы пра грошы. Лепш бы я іх не чула! Па-першае, я нічога ў гэтым не разумела, а па-другое, калі бацькі абмяркоўвалі грашовыя справы, то выглядалі такімі няшчаснымі!

Калі яны ненадоўга змоўклі, я перавяла размову на нешта нашмат важнейшае за грошы:

— Слухайце, а як сабаку завуць?

Тут да ўсіх раптам дайшло: мы не ведаем ягонай мянушкі. Я лічыла такое недапушчальным. Сабака мусіць мець імя! Я ўтаропілася ў гару чароўнай белай поўсці, што ляжала на посцілцы за тры метры ад мяне. Але ў галаву нічога не прыходзіла.

А бацькі працягвалі абмяркоўваць фінансы. Тата гучна ўздыхнуў:

— Мані, мані, мані… Усё круціцца вакол грошай!

Лабрадор раптам прачнуўся і падскочыў да таты.

— Мані! — усклікнула я. — Ён адгукаецца на Мані!

Сабака тут жа падбег да мяне.

Другі раздзел

Скарбонкі мары і альбомы мары

На наступны дзень мне было цяжка сканцэнтравацца на хатніх заданнях. Роўна ў чатыры гадзіны я пабегла ў сад. Белы лабрадор ужо чакаў мяне. Я адразу ўзяла яго на павадок, і мы скіраваліся ў лес. Не варта было гаварыць з ім, пакуль мы не дайшлі да нашай утульнай хованкі ў зарасніку ажыны. Каб да яе дабрацца, трэба было прапаўзці на карачках колькі метраў праз вузкі праход. Раней я расчысціла ў яго канцы невялікую пляцоўку, і там зрабілася па-сапраўднаму ўтульна. Пра нашу з Мані хованку ніхто не ведаў, тут мы былі ў бяспецы.

Я моцна хвалявалася: ці загаворыць ён са мной зноў? Хто ведае… У мяне было да яго столькі пытанняў, але я памятала: ён не хацеў размаўляць ні пра што, апроч грошай, і моўчкі чакала.

Мані паглядзеў на мяне, і я пачула:

— Ну як, Кіра, ці высветліла ты, навошта табе варта станавіцца багатай?

— Вядома, — паспяшалася адказаць я і выцягнула з кішэні паперку са спісам.

— Зачытай, — кіўнуў Мані.

Я пералічыла ўсе дзесяць пунктаў.

— А якія з іх самыя важныя?

— Яны ўсе важныя, — адказала я.

— Я табе веру і ўсё ж папрашу яшчэ раз прагледзець спіс і пазначыць тры самыя важныя пункты, — папрасіў сабака.

Я яшчэ раз уважліва перачытала спіс. Было вельмі цяжка вырашыць, што для мяне было найважнейшым. Урэшце я здолела зрабіць выбар і абвяла кружком тры жаданні:

5. Наступным летам паляцець у ЗША па праграме абмену.
10. Камп'ютар, найлепш ноўтбук.
6. Дапамагчы бацькам з іх даўгамі.

— Гэта вельмі важныя прычыны. Ты зрабіла разумны выбар, — Мані быў у захапленні. — Віншую!

Я адчула гонар, аднак мне быў не зусім зразумелы сэнс практыкавання. Мані, як заўсёды, прачытаў мае думкі і ўсё растлумачыў:

— Ёсць многа людзей, якія не зусім разумеюць, чаго яны хочуць. Яны ведаюць толькі, што хочуць займець больш, чым маюць. Паспрабуй уявіць, нібыта жыццё — своеасаблівая служба дастаўкі. Калі ты туды напішаш, што проста хочаш больш, чым маеш, то не атрымаеш нічога. Калі ты папросіш даслаць табе «нешта цудоўнае», з гэтага таксама нічога не атрымаецца. Так жыццё працуе з усімі нашымі жаданнямі. Мы мусім дакладна ведаць, чаго хочам.

Я засумнявалася:

— Хіба калі я буду ведаць свае жаданні, то яны ўсе спраўдзяцца?

— Дзеля гэтага, безумоўна, спатрэбіцца яшчэ нешта, — адказаў Мані. — Але першы і самы важны крок ты ўжо зрабіла.

— Занатаваўшы жаданні на паперку? — спытала я.

— Менавіта. Цяпер ты мусіш зазіраць у яе кожны дзень. Гэта будзе табе напамінам, і тады ты не прапусціш магчымасці, якія дазволяць табе здзейсніць жаданні.

— Вельмі цікава, ці яно спрацуе, — сказала я з недаверам.

Мані сур'ёзна паглядзеў на мяне:

— Калі ты будзеш з сумненнем да гэтага ставіцца, дык не спрацуе. Аднак ты можаш зрабіць тры

крокі, каб памяняць сваё стаўленне. Тут няма нічога складанага. Па-першае, я рэкамендую табе ўзяць чысты альбом і зрабіць з яго альбом мары. Знайдзі карцінкі з прадметамі сваіх жаданняў і ўклей іх у альбом. Мы мыслім вобразамі.

— Як — вобразамі? — не зразумела я.

— Думкі складаюцца не з літар, — патлумачыў Мані. — Вось, напрыклад, калі ты думаеш пра Каліфорнію, то бачыш слова «КАЛІФОРНІЯ» ці пэўныя вобразы, карцінкі?

Тут Мані меў рацыю: я, канешне, уяўляла сабе Дыснейлэнд, Сан-Францыска, Галівуд і падобнае.

— А дзе мне ўзяць такія карцінкі? — спытала я.

Мані дзіўна зірнуў на мяне: скура над ягонымі вачыма ссунулася, і мне здалося, ён хоча з мяне пасмяяцца.

— Добра, добра, — паспяшалася выправіцца я, — фота ноўтбука я знайду ў рэкламцы, а карцінкі з ЗША папрашу ў арганізацыі, якая займаецца праграмай па абмене. Але я ўсё роўна не разумею, дзеля чаго гэта ўсё?

— Часам не абавязкова разумець, як і чаму ўсё функцыянуе. Ці зможаш ты, напрыклад, патлумачыць, як працуе электрычнасць? — спытаў белы лабрадор.

Да такога пытання я не была гатовая. Ну чаму ён спытаў менавіта пра электрычнасць? Я змагла б